

خوشرویی با دوستان و دشمنان خدا

حضرت زهرا سلام الله علیها در روایتی شریف می‌فرمایند:

البَشْرُ فِي وَجْهِ الْمُؤْمِنِ يُوجِبُ لِصَاحِبِهِ الْجَنَّةَ، وَالْبَشْرُ فِي وَجْهِ الْمُعَادِ الْمُعَادَى يَقِي صَاحِبَهُ عَذَابَ النَّارِ^۱

ترجمه: خوشرویی با مؤمن در مواجهه با او موجب بهشتی شدن انسان می‌شود و خندیدن به روی دشمنان خدا و اهل بیت علیهم السلام موجب جهنمی شدن انسان می‌شود.

قرآن کریم کوچکترین تمایل به ظالمان و دشمنان خداوند را نیز بر نمی‌تابد و در آیه ۱۱۳ سوره هود می‌فرماید: «وَلَا تَرْكُنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ»

ترجمه: و به کسانی که [به خدا و پیامبر و مردم] ظلم کرده‌اند، کمترین تمایلی نداشته باشید که [اگر تمایل نشان دهید] عذاب آتش به شما خواهد رسید و در آن حال، هیچ کس جز خدا سرپرست شما نخواهد بود و یاری نخواهید شد.

لبخند به ظالمان، کمترین تمایلی است که می‌توان به دشمنان اسلام نشان داد. این لبخند نه تنها دشمنان را نسبت به مؤمنان، نرم نخواهد کرد، بلکه بر گستاخی آنان خواهد افزود. طمع سیری ناپذیر مشرکان بر قهر و غلبه بر تمام کره زمین و به ویژه مؤمنین موجب می‌شود که آنها کمترین لبخند و تمایلی در مؤمنین ببینند بر طمع خود بیفزایند و پیشروی کنند؛ لذا قرآن به مؤمنین دستور می‌دهد که کوچکترین لبخندی به آنها نزنند و بلکه با قاطعیت و شدت با آنها برخورد کنند؛ «وليجدوا فيكم غلظة» (توبه/ آیه ۱۲۳) این مسأله در جنگها و پیمان‌هایی که میان مسلمین و مشرکین بسته می‌شود هرچه بیشتر خود را نشان می‌دهد.

ممکن است سؤال شود چرا اسلام این همه خشونت به خرج می‌دهد؟ چرا با ملاطفت بیشتری برخورد نمی‌کند؟ جواب این است که این خشونت اتفاقاً جلوی خشونت‌های بیشتر را می‌گیرد. کفار، زبان بدن مؤمنین را زیر نظر

^۱ تفسیر المنسوب الي الامام العسكري، صفحه ۳۵۴

می‌گیرند. اگر در زبان بدن آنها کوچکترین نرمش و ملامت و ترسی ببینند پیشروی خود را بیشتر خواهند کرد و بر طمع خود خواهند افزود. عطش آنها بر قهر و غلبه، بی‌نهایت است و این موجب می‌شود چنانچه نرمی و سستی در مؤمنین ببینند بر پیشروی و امتیازخواهی خود بیفزایند. اسلام در ابتدا حدی از خشونت را تجویز می‌کند تا جلوی خشونت شدید آنها علیه ما را بگیرد؛ این حد از خشونت اگر جواب داد و آنها را متوقف کرد که مطلوب حاصل شده است و گرنه بر سطح خشونت افزوده خواهد شد تا جایی که دستور قتل و کشتار آنها صادر می‌شود؛ «قاتلوا ائمة الکفر»

کمترین حد از خشونت، همین نخندیدن به روی کافر است. خنده مؤمنین به مشرکین موجب تطمیع آنها خواهد شد که در این صورت، اگر تسلطی بر مسلمین صورت گیرد، عقوبتی بسیار بد گریبان فرد را خواهد گرفت.

البته لازم به ذکر است که خشونت مذکور، در مقابل مشرکین حربی و دشمنان دین و بشریت است و گرنه در مقابل کسانی که خدشه‌ای بر کیان جامعه اسلامی وارد نمی‌کنند نیازی به چنین خشونتی نیست و بلکه بالعکس ممکن است با ارائهٔ چهرهٔ رحمت به آنها بتوان موجب جذب آنها به دین شد.

از طرفی دیگر، مؤمنین باید در میان خود، رحمت و عطف را گسترش دهند؛ «اشدء علی الکفار رحماء بینهم» کمترین حد رحمت و عطف، لبخند به مؤمنین و برخورد با گشاده رویی با آنهاست که بهشت را به ارمغان خواهد داشت. این گشاده رویی باید توأم با نیت الهی باشد؛ یعنی انسان در نظر داشته باشد که چون این فرد، مؤمن است و منسوب به خدا و اهل بیت علیهم السلام است با او مهربان هستم و بالعکس، فرد دیگر چون با خدا و اهل بیت علیهم السلام دشمنی و معانده دارد با او دشمنی می‌کنم و به او لبخند نمی‌زنم.